

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת בהעלותך

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. איסוף השלו, אכילתו ועונשו

א. תגופת הלווים

ד. דיבור אהרן ומרים במשה ועונש מרים

ה. ציווי טהרת הלווים

ה. דברי משה בעת הנסיעה והחניה

ו. ציווי הדלקת המנורה

ו. ציווי אסיפת 70 זקנים

י. פסח במדבר ופסח שני

מ. התנבאות אלדד ומידד

מ. ציווי עשיית חצוצרות כסף

נ. התאוות האספסוף לבשר וירקות

ע. עניין המתאוננים בתבערה

ש. נסיעת וחנית בני" ע"פ הענן

ש. סדר נסיעת בני" במדבר

"

שאלה לשולחן שבת

"ויצעק משה אל ד' לאמר קל נא רפא נא לה"

כתב רש"י: 'לאמר: מה תלמוד לומר, אמר לו: השיבני אם אתה מרפא אותה אם לאו'.

ומסופר במשנה (ברכות לד:): 'אמרו עליו על ר' חנינא בן דוסא שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת. אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: אם שגורה תפלתי בפי יודע אני שהוא מקובל, ואם לאו יודע אני שהוא מטורף'.

ויש לבאר מדוע לא השתמש משה בסימן זה שאם שגורה תפילתו בפיו אזי צפויה מרים להירפא?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם)

ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"אל מול פני המנורה"

בפרשת המנורה בתחילת הפרשה מופיעה ארבע פעמים המילה 'מנורה', פעמיים בכתב מלא ופעמיים בכתב חסר. והנה, המנורה הראשונה שעשה משה רבינו היתה קיימת בבית ראשון (כמבואר במנחות צב.). כשנחרב הבית נלקחה לבבל, עד שהחזירוה עם שאר כלי המקדש בימי עזרא כשעלו לבנות את בית המקדש השני, עד שכבשו היוונים את בית המקדש וטימאו את המנורה ובכך פסלוה מתפקידה במקדש (כמבואר בע"ז נב: לגבי המזבח). וכתוב בגמרא (מנחות כח:), שכשנצחו החשמונאים את היוונים לא היה בידם די כסף כדי להכין מנורת זהב חדשה, ולכן עשאוה משיפודים של מתכת (שכשרה בדיעבד), כשהעשירו קצת חזרו ועשאוה משל כסף. כשהעשירו יותר אז הכינו אותה מזהב כתיקונה, ומנורה זו נשארה עד לחורבן בית המקדש השני. נמצא אם כן, שבני ישראל עשו בסך הכל ארבע מנורות, שתים משל זהב כמצוותה, ושתיים משאר מתכות שכשרה רק בדיעבד. לכן כתוב בפרשה 'מנורה' פעמיים בכתב מלא כנגד מנורות הזהב שהיו כתיקונן, ופעמיים בכתב חסר כנגד מנורות הברזל והכסף הכשרות בדיעבד. (טעמא דקרא)

"כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת ויאספו את השלו הממעיט אסף עשרה חמרים"

לפנינו פירוש נפלא לגבי החשבון של הממעיט אסף עשרה חמרים, שהרי השלו בא להם מסביב למחנה ישראל, והממעיט הוא זה שאהלו היה ממוקם במרכז המחנה והיה עליו ללכת את כל רוחב המחנה על מנת להגיע אל השלו. גדול מחנה ישראל היה ג' על ג' פרסאות, ולכן בכל פעם שהלך הממעיט לאסוף שלו היה עליו ללכת פרסה וחצי לכל צד, ושלוש פרסאות בסך הכל. מכיון שאספו במשך 36 שעות ("כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת"), ומהלך אדם בינוני הוא 10 פרסאות ביום (12 שעות), הרי שיכל ללכת שלושים פרסאות ולאסוף בדיוק עשרה חמרים. (דבר אליהו)

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות"

ישנה שיטה לחישוב גימטריא ע"פ מילוי האותיות, דהיינו שמילוייה של האות למ"ד שווה ל44, ואילו אותיות כמו ו"ן (6) ומ"ם (40) יוותרו ללא שינוי במספרם. ע"פ שיטה זו ניקח את המילה 'מנורה': מ"ם=40, נו"ן=56, ו"ו=6, רי"ש=310, ה"ה=5, סך כל המילויים: 417 כמניין 'זית'. ולפי זה יוסבר היטב הפסוק: "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", "פני המנורה" הינו האותיות שבפנים המנורה, כלומר המילוי של האותיות "מנורה", שהוא שווה בגימטריא למלה "זית", על ידו "יאירו שבעת הנרות", שמצות הדלקת נרות המנורה נעשית בשמן זית זך. (הבן איש חי)

"ככל חקת הפסח יעשו אתו"

המשנה (ר"ה פ"א מ"ג) מפרטת מהם החודשים שבהם היו השלוחים יוצאים כדי להודיע מתי היה ראש חודש כדי שלא יתקלקלו המועדות. ומסיימת: 'וכשהיה בית המקדש קיים יוצאים אף על אייר מפני פסח קטן'. ויש לבאר מדוע נצרכו לשלוח שלוחים על פסח שני, והרי אף אם לא ישלחו שלוחים, כל מי שידוע שעליו לבוא לפסח שני יגיע בכל אופן ובוודאי שבמרחק של יומיים-שלושה מירושלים יודעים הכל האם נתעבר ניסן או לא ובמיוחד שכל עולי הרגלים מפסח מפיצים את הבשורה בחזרתם לביתם, ומפני מה שלחו שלוחים במיוחד באייר? א. בתחילה היו משיאין משואות על כל החדשים, ומשהתקינו שלוחים, שלחו על כל החדשים שיש בהם צורך כלשהו, אפילו פעוט כמו הקרבת פסח שני ליחידים. ב. כדי לרזז את מי שלא הגיע להקריב פסח ראשון שהרי יחידים הם ויתכן שישכחו. (אמרי ישראל) ג. כדי שמי שלא יוכל להספיק ולבוא לירושלים לפסח שני מכיון שהיה חודש ניסן חסר, לא יאלץ לטרוח, וכדי לעודד את מי שכן מספיק. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

העלון מוקדש לע"נ
אשר בן ירוחם מאיר
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. יש להקריב את הפסח בתאריך ___ בניסן
- ב. העם ___ באזני ד' לאמר: "מי יאכילנו ___"
- ג. גם הוא מקריב, קרבן פסח באביב
- ד. מחנהו היה מאסף לכל המחנות
- ה. כשבנ"י נפרדו מיתרו נסעו משם דרך 3 ימים
- ו. "קומה ד' ___ אויבך ___ מנשאך מפניך"
- ז. בדגל מחנה יהודה היו יהודה, יששכר ו-___
- ח. בטהרת הלויים היוו עליהם 'מי ___'
- ט. אחד מהחייבים בפסח שני: מי שהיה ___ לנפש
- י. "עד ___ עד פרחו מקשה היא"
- כ. עונשו של המבטל קרבן פסח במזיד
- ל. אהרן הניף אותם תנופה
- מ. מאכלם של בני ישראל במדבר
- נ. משה התפלל על מרים: "קל ___ רפא ___ לה"
- ס. בנ"י שטחו את השלו' ___ למחנה'
- ע. השי"ת ירד בעמוד של ___ ועמד בפתח האהל
- פ. אהרן הכהן הביא שניים כאלו לקרבן
- צ. עונשה של מרים הנביאה על שדיברה במשה
- ק. אחד מן המאכלים שבנ"י התגעגעו אליהם
- ר. העם טחנו את המן ב-___
- ש. אחד מן המאכלים שבנ"י התגעגעו אליהם
- ת. אחת כזו הורתה על היאספות הנשיאים

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. ד' אמר שיאכלו בשר חודש עד שיהיה להם ל-___
- ב. שם נוסף ליתרו
- ג. גם לטעמו, בני ישראל כמהו
- ד. התנבאו במחנה, על מות משה
- ה. כמה נרות מדליק הכהן במנורת המשכן?
- ו. עוף מאכל
- ז. 'ויפריח' - (ע"פ רש"י)
- ח. נחה על שבעים הזקנים שהתנבאו
- ט. "הצאן ובקר ___ להם"
- י. "ואיך לא יראתם מלדבר ב ___ במשה"
- ך. בני ישראל נצטוו ___ את ידיהם על הלויים
- ל. המן ירד על גבי ה-___
- ם. ערימות
- ן. המדבר בו שכן הענן אחרי המסע ממדבר סיני
- ס. כלי ששימש להכנת המנורה (ע"פ רש"י)
- ע. "ויהי ___ הארון ויאמר משה"
- ף. הם התאוו תאוה בתוך בנ"י
- ץ. הנער ___ לספר למשה אודות אלדד ומידד
- ק. "ואביה ___ בפניה הלא תכלם שבעה ימים"
- ר. גם מקרבן פסח שני אסור להשאיר עד ה-___
- ש. בערה בקצה המחנה
- ת. כלי נגינה שהצטווה משה לעשותם

ואלה שמות

"כי אשה כשית לקח"

למשה רבינו ניתנה אשה (אך לא התחתן עמה) כשהיה מלך בכוש. מה היה שמה? (התשובה במדור התשובות)

מן המדרש

כתוב: "כי אתה תאיר נרי". אמרו ישראל לפני הקב"ה: ריבוננו של עולם, לנו אתה אומר שנאיר לפניך?! הלוא אתה הוא אורו של עולם והאורה דרה אצלך, שכתוב: "ונהורא עמה שרא". ואתה אומר: "אל מול פני המנורה"? אמר להם הקב"ה: לא שאני צריך לכם, אלא שתאירו לי כדרך שהארתי לכם, למה, לעלות אתכם בפני האומות, שיאמרו ראו כיצד ישראל מאירים למי שמאיר לכל העולם. משל למה הדבר דומה? לפיקח וסומא שהלכו בדרך, אמר לו פיקח לסומא: כשניכנס לבית הדלק לי את הנר הזה והאר לי. אמר לו הסומא: בטובתך כשהיינו בדרך אתה סמכתני, עד שנכנסנו לבית לוויתני, ועכשיו אתה אומר הדלק נר והאר לי? אמר לו הפיקח: שלא תהא מחזיק לי טובה שהייתי מלווך בדרך, לכן אמרתי לך האר לי. הפיקח זה הקב"ה: "עיני ד' המה משוטטים בכל הארץ", והסומא אלו ישראל, שנאמר: "נגששה כעורים קיר". היה הקב"ה מנהיגם ומאיר להם בעמוד ענן ואש, כיון שעמד המשכן קרא הקב"ה למשה ואמר לו: תאירו לי, בשביל לעלות אתכם. וכן כתוב: "גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה". ולנו אומר: בהעלותך?! למה הדבר דומה? למלך שאמר לאוהבו: תדע שאצלך אני סועד, אלא לך ותקן לי! הלך אוהבו והתקין מיטה של הדיוט, מנורה של הדיוט ושולחן של הדיוט. כיון שבא המלך, באו עמו שמשיו, סיבבו מכאן ומכאן, מנורה של זהב לפניו, כיון שראה אוהבו את כל הכבוד, התבייש והטמין את כל מה שהתקין לו, שהיה הכל של הדיוטות (פשוט). אמר לו המלך: וכי לא אמרתי לך, שאצלך אני סועד, למה לא התקנת לי כלום? אמר לו אוהבו: ראיתי את כל הכבוד הזה, שבא עמך והתביישתי, והטמנתי כל מה שהתקנתי לך, שהיו כלי הדיוטות. אמר לו המלך: חייך! שאני פוסל את כל כלי שהבאתי, ובשביל אהבתך איני משתמש אלא בשלך. כן הקב"ה כולו אורה, שנאמר: "ונהורא עמיה שרא", והוא אמר לישראל: התקינו לי מנורה ונרות, שכתוב: "ועשית מנורת זהב טהור", כיון שעשו באה שכינה. שכתוב "ולא יכול משה לבא אל אהל מועד", מיד קרא למשה, "ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו, וישמע את הקול מדבר". מה דיבר? בהעלותך את הנרות. (ע"פ מ"ר)

מילה בפרשה

שפר עליו מזלו,
שמעבר לנהר גורלו,
וכשאכל את עיגולו,
זכר שזה הפך מאכלו.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

"מעין הבדלה"

מלבד בפרשתנו, באיזה מקום נוסף בתורה מוזכר

הבדולח?

מצאו נא בפרשה:

- היכן מוזכרים: עיניים, אף, שיניים, פה, פנים, ראש, ירך, חיק, יד, רחם, רגליים, עצם, בשר?
- שלוש מילים שונות, מאותו השורש, אך במובנים שונים!
- אות המופיעה פעמיים ברצף. (13 תשובות)
- שם של אחד מ-14 ספרי הי"ד החזקה לרמב"ם.
- שלוש מילים רצופות שבכולן מופיעה רק התנועה 'חיריק'.

כמה טעמים היו יכולים לטעום במן? (מקור בראשונים)

"והאיש משה ענו מאד"

מעלת העונה גדולה מאוד ועל ידה יכול האדם להגיע לכל המעלות, והם ראשי תיבות של 'ענוה': ע' שבעים פנים לתורה, נ' חמישים שערי בינה, נ' ששה סדרי משנה ו-ה' חמישה חומשי תורה. עוד, כתוב בפרקי אבות: ר' לויטס איש יבנה אומר מאוד מאוד הוא שפל רוח' הרי שיש להיות שני 'מאד' ענוים ומדוע על משה כתוב רק 'מאד' אחד? אלא, 'ענו מאד מכל האדם' - כל אדם צריך להיות פעמיים מאד ומשה היה מאד נוסף יותר מכל אדם. עוד פירשו, שהמילה 'מאד' רומזת לממון כמו בקריאת שמע: "ובכל מאדך", דהיינו שלמרות שמשה רבינו היה עשיר גדול כידוע, התורה כותבת שהיה ענו וזה חידוש יותר גדול. (פניני דניאל)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בהעלותך מסופר גם על תהליך הקדשת הלויים, "והלויים יסמכו את ידיהם".

בפרשת בהעלותך ישנם 136 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"יסמכו" = בגימטריא = 136

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: כיצד יתכן שאדם נדר נזירות ליום אחד ויהיה נזיר לעולם? אם אמר הריני נזיר יום אחד לפני מיתתי. (רמב"ם פ"ד מגזירות) **לסדר את הפרשה** - "והאיש משה ענו מאד". **חידון א' ת'** - ארבעה עשר, בכה בשר, גר, דן, הר סיני, ויפוצו וינוסו, זבולון, חטאת, טמא, ירכה, כרת, לוויים, מן, נא, סביב, ענו, פרים, צרעת, קישואים, ריחיים, שומים, תקיעה. **חידון א' ת' הפוך** - זרא, חובב, דג, אלדד ומידד, שבעה, שלו, ויגז, רוח, ישחט, עבדי, לסמוך, טל, חמרים, פארן, קורנס, בנסוע, אספסוף, רץ, ירוק ירק, בוקר, אש, חצוצרות. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת בראשית: "אשר שם הבדולח ואבן השהם". 1. "והיית לנו לעינים", "יצא מאפכם" ("זיחר אפר"), "בין שיניהם", "פה אל פה", "ירק ירק בפניה" (ופני המנורה), "על ראש הפרים", "מרחה אמו", "עד ירכה", "שאהו בחיקך", "רגלי העם", "ועצם לא ישברו", "יאכלנו בשר", "את ידיהם". 2. השורש ח.צ.ר. והמילים: חצרות, חצוצרות, וחציר. 3. לחבב, אלדד ומידד, ההמה, התאו, והיית, ככל, ללויים, ממנו, כמתאננים, בחצוצרות, הצרר, שש, תתקעו. 4. "העבדה". 5. "לי: כי לי". **ואלה שמות** - אדוניה הכשית. (ספר הישר) **מילה בפרשה נשא** - שנה. "אחרי שלמד דקה" - ללמוד=לשנות ומכאן ש:למד=שנה, "שקע במנוחה עמוקה" - מנוחה=שנה, "אך לזמן ארוך הוא נדם" - שנה זה פרק זמן ארוך. "וכשקם, חזר שוב ונרדם" - חזר=שנה. **טמונות בפרשה** - 1. דג - "דגי הים" (יא,כב), "זכרנו את הדגה" (יא,ה). 2. "עד אשר יצא מאפכם" (יא,כ). 3. "דכו במדוכה" (יא,ח). 4. "הקישואים" (יא,ה). 5. איש שחור (כושי) "אשה כושית" (יב,א). 6. "ועשו אותו עוגות" (יא,ח). 7. "ונעלה הענן ויסעו" (ט,כא). 8. "את הנרות" (ח,ב), "לנר שמונח על גבי מנורה והכל מדליקין הימנו ואין אורו חסר כלום" (רש"י יא,יז). 9. "בדרך רחקה" -מירושלים. (ט,י). 10. 36 שעות - "כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת" (יא,לב). 11. חמישים הפוך מרמז על הנוגים הפוכים בפרשה (י,לה). 12. "חצוצרות" (יב,י). 13. "והיו צועקים מים מים" (רש"י יב,ז). 14. "ואת החציר" (יא,ה). **טמונות בהפטר** - 1. "תאנה" (ג,י). 2. עוד - "אוד" (ג,ב). 3. "ושנים זיתים" (ג,ג). 4. "מנורת זהב" (ד,ב). **שאלה לשלח השבת בהר** - שאלנו: "ולא תונו איש את עמיתו". לכאורה ציווי זה כבר מובא לפני מספר פסוקים, שכתוב: "אל תונו איש את אחיו". ויש לבאר מדוע חזרה התורה וכפלה דין זה למרות שעל פניו נדמה שמדובר באותו הציווי, וכן מדוע חילקה בלשונה וכתבה פעם 'עמיתך' ופעם 'אחיו'? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. בציווי השני מלמדת אותנו התורה שגם אם הוא הונה אותך, אל תחשוב שמותר לך להשיב לו כגמולו ולהונות אותו, וזהו "ולא תונו איש את עמיתו" - אף מי שהוא עמיתך בהונאה, כי כבר הונה אותך. וע"כ סיים הכתוב "ויראת מאלוקיך" - כי אמנם מאדם זה אינך ירא, כי אף שאם יתבע אותך לדין תצדק משום שהונה אותך, בכל זאת עליך לירא מאלוקיך! (ר' מנחם צבי טאקסין) 2. 'אחיו' - זה כל יהודי, 'ועמיתו' - זו אשתו. (ע"פ הריטב"א) 3. אחד על אונאת דברים ואחד על אונאת ממון. (ב"מ נח:). 4. יש הדגשה מיוחדת על אח למרות שלעיתים יש הרגשה שניתן להקל בכסף המשפחתי.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

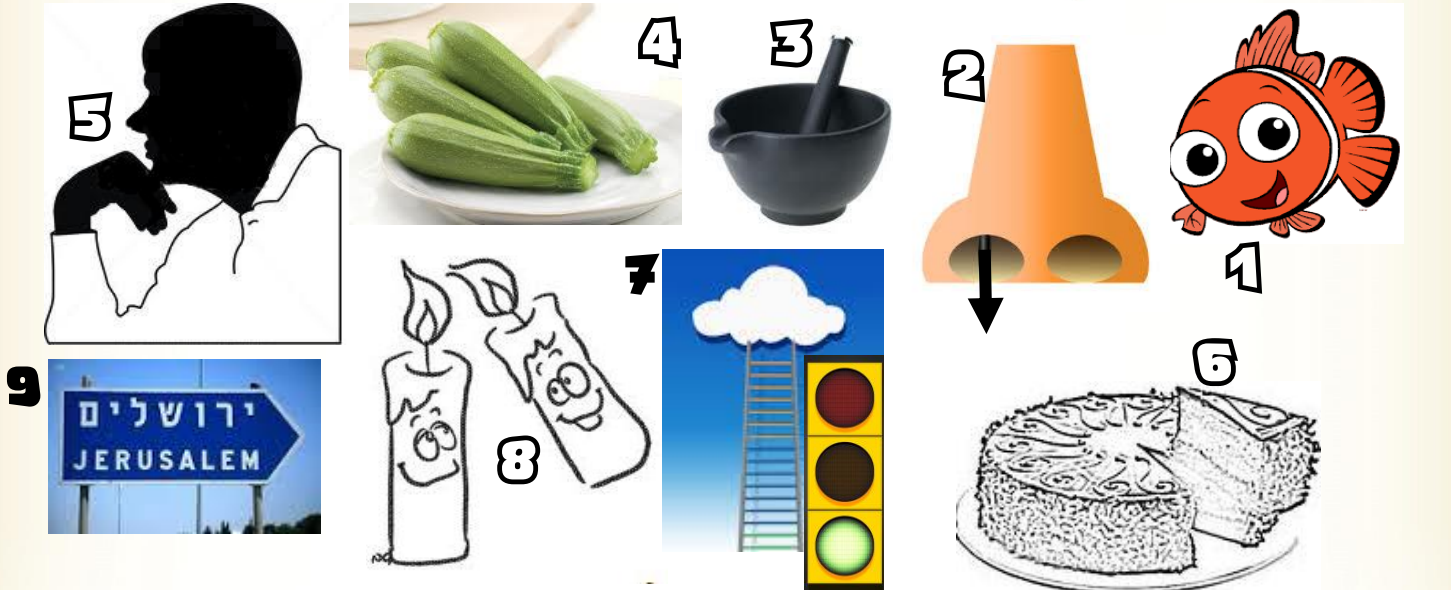
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

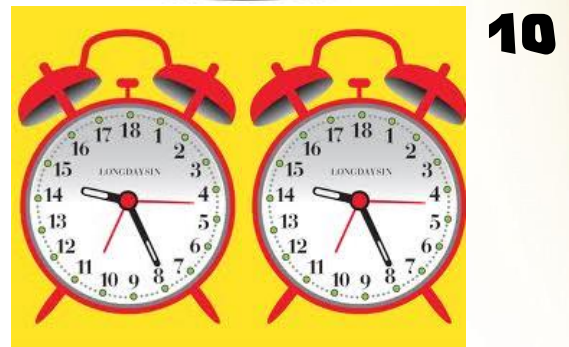
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

11
כז

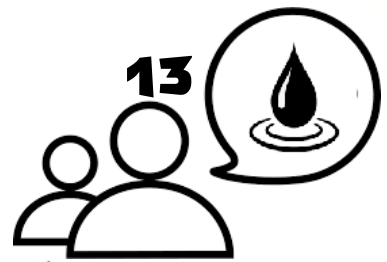

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
'פנים שוחקות, פנים צהובות'
(רש"י וכה)

"רני ושמחי" (זכריה ב' יד' - ד' ז')

הפטרת בהעלותך

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775